

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези ІХ Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(20-21 жовтня 2023 р.)**

2 том

ОДЕСА 2023

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези ІХ Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 20-21 жовтня 2023 р.). — Т.2. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2023. — 162 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 30.11. 2023 р.

Редакційна колегія:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Демидова Віола Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії імені Антоніни Нежданової.

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

Технічний редактор Г.О. Реброва

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2023

Abstract: *The work actualizes the problem of forming a professional level of playing the piano through mastery of stylistic skills and their application in the process of performance interpretation of musical works. The essence and components of the concept of "interpretive and stylistic skills" are defined. The basic aspects of stylistic skills are outlined: mastery of piano technique, techniques of sound production, pedalization at a sufficiently high level, as well as operating knowledge in the field of art history.*

Key words: *piano training, interpretation, stylistic interpretation, music teachers.*

Професійна спроможність майбутнього вчителя музичного мистецтва визначається отриманими в процесі навчання знаннями, навичками, уміннями та здатністю застосовувати їх у творчо-педагогічній діяльності. Під час фортепіанної підготовки здобувачі набувають та удосконалюють виконавські навички фортепіанної гри і уміння вибудовувати інтерпретаційно-виконавський процес, розуміти нотний текст та створювати інтерпретаційні концепції музичних творів. Розуміння музичного матеріалу обумовлюється інтелектуальною розвиненістю та виконавським досвідом особистості.

В процесі фахової підготовки майбутніх учителів музики особливого значення набуває проблема розвитку інтерпретаційних та стильових умінь здобувачів, здатності до адекватного відтворення музичного образу в процесі сценічно-виконавської інтерпретації. Музично-педагогічна діяльність учителя музики передусім пов'язана з виконавським процесом і передбачає наявність знань жанрово-стильових особливостей музичних творів, засобів їхньої виразності, умінь творчо осмислювати музичний образ, знаходити правильні способи його реалізації в сценічному виступі.

Визначну роль у цьому процесі відіграють музично-виконавський досвід, знання, інтелект, володіння засобами художньої виразності, технікою художнього виконання, багатством асоціативного фонду, образністю музичного мислення, сценічно-виконавською культурою. Інтерпретація - основний вид художньої діяльності у виконавських мистецтвах. Здійснення художньої інтерпретації – це насамперед розуміння пізнання змістовної сутності музичного твору та втілення цього розуміння у виконанні; індивідуально-образне тлумачення виконавцем об'єктивної композиторської інформації, що характеризується рисами ідеально-уявного бачення предмета тлумачення. Детальний аналіз нотного тексту наближає виконавця до інтерпретації, адекватної композиторському задумові й водночас допускає досить високий рівень інтерпретаційної свободи. Робота над об'єктивною логікою музично-образного змісту приводить до усвідомленого розуміння художнього образу й

допустимої міри виконавської ініціативи. Тому усвідомлення інтонаційних зв'язків, засобів музичної виразності, розвиненість асоціативно-образного фонду, уяви допомагають здійснити аналіз та синтез тематичних, гармонічних та структурних елементів музичного твору, виявити композиційні принципи, тип викладу музичної думки.

Виконуючи музичний твір, виконавець переживає разом з автором, проймається його почуттями, перевтілюється в художній образ, ідентифікує себе з ним. Це відбувається в різних видах музично виконавської діяльності: інструментальній, вокальній, хоровій та ін. Багатство емоцій і почуттів ґрунтується на розвиненості асоціативно образної сфери виконавця, умінь творчо інтерпретувати художній образ, до осмислювати, володіти технікою художнього виконання (Ткачук, 2014). Рівень володіння художньо-виконавською технікою допомагає визначити, якою мірою здобувач оперує набутими фаховими знаннями, вміннями та навичками, володіє технологічними прийомами в процесі роботи над музичним твором або в процесі його презентації.

Техніка художнього виконання є складовою частиною художньо-інтерпретаційного процесу й характеризує вміння добору та володіння комплексом художніх засобів музичної виразності, допомагає характеризувати особистісне, індивідуально-неповторне ставлення виконавця-інтерпретатора до музичного твору. Художність, інтонаційна виразність, змістовність, стабільність, точність, володіння технічними прийомами виконання залежить від особистості виконавця, зумовлюється його природженими задатками й здібностями (технічно-виконавськими та художньо-творчими), наявністю досвіду музично-виконавської діяльності.

Результативність майбутньої виконавської та педагогічної діяльності піаніста повною мірою визначається здатністю особистості до осмислення, розуміння, трактування багатовимірних музично-творчих та музично-педагогічних процесів, усвідомлення власного ставлення до них та творчого втілення художньо-педагогічних завдань.

Виконання завдань інтерпретаційної діяльності викладача фортепіано передбачає високий рівень сформованості різноаспектних інтерпретаційних знань та умінь. Узагальнюючи практичний досвід навчання та дослідження сучасного стану вітчизняної професійної фортепіанної підготовки, констатуємо необхідність зростання уваги до формування інтерпретаційної компетентності майбутніх викладачів, яку розглядаємо як інтегральну особистісну якість, яка характеризується високим рівнем володіння комплексом фахових та психолого-педагогічних знань і практичних навичок, розвиненими творчими вміннями, сформованістю ціннісно-сміслових орієнтацій та проявляється в здатності

застосовувати знання, вміння та досвід інтерпретації в конкретній ситуації. Сформованість ціннісно-сміслових орієнтацій визначається ставленням особистості до художньої інтерпретації музики.

Інтерпретація передбачає діалогічність стосунків суб'єкта та предмета пізнання на основі особистісно-сміслові спрямованості діяльності суб'єкта, що призводить до становлення досвіду, реалізації завдань особистісно-професійного зростання (Полубоярина, 2012). Тому особливого значення набуває досвідна компонента інтерпретаційної компетентності, сутнісною характеристикою якої є власне досвід інтерпретаційної діяльності. Процес набуття інтерпретаційного досвіду передбачає створення навчальних ситуацій для цілеспрямованого формування розуміння теоретичних засад інтерпретаційної діяльності, базових умінь і навичок, здатності поєднувати теорію і практику, розуміння контексту соціального та культурного середовища, в якому здійснюється інтерпретаційна практика, умінь володіти сценічно-вольовими якостями та мистецтвом сценічно-емпатійного перевтілення, вміння уявляти зміни, важливі для конкретних інтерпретаційних рішень і готовності до них (Харнонкурт, 2002).

Отже, на основі аналізу наукових джерел доведено, що інтерпретаційна компетентність майбутніх викладачів фортепіано як інтегральна особистісна якість характеризується високим рівнем сформованості володіння комплексом багато аспектних інтерпретаційних фахових та психолого-педагогічних знань, розвиненими творчими виконавськими та педагогічними вміннями, визначеністю ціннісно-сміслових орієнтацій та проявляється в здатності застосовувати знання, вміння та досвід інтерпретації в конкретних ситуаціях музично-педагогічної діяльності.

Література:

1. Полубоярина І. І. Проблема інтерпретації музичного твору у процесі підготовки музично обдарованих студентів. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. № 6 (24). С. 466–473.
2. Ткачук І. О. Сутність і структура феномена «інтерпретаційна компетентність студентів педагогічного коледжу». Педагогіка вищої та середньої школи : збірник наукових праць. Кривий Ріг : ДВНЗ «КНУ», Вип. 41. 2014. С. 321–325.
3. Харнонкурт Ніколаус. Музика як мова звуків. Шлях до нового розуміння музики. Суми : Собор, 2002. 184 с.

Чалая М. Кьон Н.	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ МАЙБУТНІХ ЕСТРАДНИХ СПІВАКІВ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	85
Лю Дінцин	ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ В ХОРЕОГРАФІЧНІЙ СТУДІЇ	88
Лі Чжо	ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ	90
Лю Ці	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ УМІНЬ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ В ХОРЕОГРАФІЧНІЙ СТУДІЇ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ	92
Лі Еньхуй	МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-СЛУХОВИХ УЯВЛЕНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ФОРТЕПАННОГО НАВЧАННЯ	96
Yu Qiutong	TO THE PROBLEM OF POLYCOMMUNICATIVE COMPETENCE OF THE TEACHER-CHOIRMASTER	98
Yang Ninchenzi, Bilova, N.	CONTENT OF ARTISTIC AND PERFORMING COMPETENCE OF FUTURE PIANO TEACHERS	100
Zheng Lanyue	THE ROLE OF EMOTIVENESS IN FUTURE ACTIVITIES PIANO TEACHERS	102
Wang Tianyu, Irygina, S.	PROBLEMS OF COMMUNICATION IN THE CHORAL TEAM	103
Midlyar, J. Stepanova, L.	EDUCATIONAL AND METHODOLOGICAL POTENTIAL OF CHAMBER VOCAL LYRICS BY A. KOS-ANATOLSKY IN THE ASPECT OF MODERN TRENDS IN VOCAL PERFORMANCE	106
Бойко, О.	РОЗВИТОК ВІДЧУТТЯ МЕТРО-РИТМУ НА УРОКАХ ФОРТЕПІАНО. «РИТМІЧНІ ІГРИ»	110
Буркацька, І.	ПОЛІКУЛЬТУРНИЙ ПІДХІД В СУЧАСНІЙ МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ	113
Deng Xiyue	PROFESSIONAL AND SUBJECTIVE POSITION OF PERSONALITY AS A MULTIDISCIPLINARY PHENOMENON	114
He Jinshi, Novska, O.	THE ESSENCE AND ROLE OF ARTISTIC AND INTERPRETATIVE SKILLS IN THE ACTIVITY OF A PIANO TEACHER	115
Khodot, A.	VOCALIST'S IMAGE AS A SCIENTIFIC PHENOMENON	117
Рало, Г.	ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОГО ПРИЙОМУ ТРЕМОЛО НА ЗВУКОВИСОТНИХ КЛАВІШНИХ УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТАХ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ	120
Li Yu Qi	THE ESSENCE AND CONTENT OF THE CONCEPT OF «MUSICAL TASTE»	122
Го Іно	ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ УМІНЬ СТИЛЬОВОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ФОРТЕПАННОЇ ПІДГОТОВКИ	124